

Kurucusu: Dr. Mehmet Ali UZ Yayın Kurulu: Dr.
Mehmet Ali UZ Prof. Dr. Saim SAKAOĞLU Hasan
YAŞAR Ahmet ÇELİK Ali IŞIK Av. Serdar
CEYLAN

CİLT: 24 • SAYI: 45
1 Nisan 2026 ÇARŞAMBA

KADEMİK

Sayfalar

Merhaba

/akademiksayfalar

www.merhabahaber.com

ÇANAKKALE-HİROŞİMA BENZETMESİ ÜZERİNE DEĞERLENDİRME

Her yıl 18 Mart Çanakkale Deniz Zaferi'nin yıl dönümü yaklaştığında gazetelerde, dergilerde, TV'de internet üzerinde vb. başka iletişim kanallarında "Dinçerler ve Japon Heyeti" konusu önümüze gelmektedir.. Milli Eğitim Bakanlığı da bu konuyu iki yıldır Ortaöğretim Lise 9. Sınıf Tarih ders kitabında okutmakta-

dır ki meselenin kısaca kitapta geçen özü şudur:

Mustafa
SÖZEN

"Eğitim alanında uzman Japon heyeti, Çanakkale Meydan Muharebelerinin yapıldığı Gelibolu Yarımadasını gezdikten sonra izlenimlerini aktarmak üzere Başbakan Turgut Özal'ın huzuruna çıkarlar. Japon heyete sorular sorulmaya başlanır.

- Siz Japonlar gençlerinize milli şuuru nasıl veriyorsunuz, nasıl bir eğitim programı uyguluyorsunuz? Japon heyetinin sözcüsü şu bilgiyi verir:

-Biz, der: eğitime şok testler uygulayarak başlarız. Önce çocukları uçak kadar hızlı giden trenlere bindirir ve robotlarla çalışan dev fabrikalarımız gezdiririz. Çocuklarımıza deriz ki: “İşte gördüğünüz bu hızlı trenleri ve üstün teknolojiyi sizin atalarınız yaptı. Eğer siz daha çok çalışırsanız daha üstün teknoloji meydana getirir, daha modern fabrikalar kurarsınız. Sonra çocuklarımızı Hiroşima ve Nagazaki’ye götürüp düşmanın harap ettiği bölgelerimizi gezdirir ve bu defa da deriz ki :”Bakın, eğer

siz birlik beraberlik içinde çalışmazsanız, işte düşmanlar sizin ülkenizi yakar, yıkar, bu hale getirirler. Ama birlik beraberlik içinde çalışırsanız, güçlü olursunuz, düşmanlarınız size saldırmaya cesaret edemezler.

Japonların bu tespitlerini sundukları sırada geriden bir ses duyulur:

- İyi de bizim sizin gibi Hiroşima ve Nagazaki’imiz yoktur ki! Japon eğitimci hemen cevap vererek:

- Sizin Çanakkale’niz on Hiroşima eder. Gençlerinizi Çanakkale’ye götürüp gezdirmelisiniz. Bölgeyi bilerek gezmeli, atalarının ne olmazları başardığını gururla görmeli, iftiharla öğren-

melidirler. Daha sonra onlara demelisiniz ki: ‘Sizler de birlik beraberlik içinde çalışmazsanız düşmanlarımız yine gelirler. Çanakkale’yi işgal etmeye kalkışır, yurdumuzda özgür yaşamayı bize layık görmezler. Ama çalışır teknolojiyi yakalar ülkemizi kalkındırır, ilerleyen ülke haline getirirseniz düşmanlarınızın bizi etkileri altına alma cesaretleri yok olur.⁽¹⁾’

Soru/Yorumla Yazılan Bir Görüşmeyi Anlamak

“Dünle beraber gitti cancağım , / Ne kadar söz varsa düne

(1) ARDIÇ, M. vd. Ortaöğretim Tarih 9. Sınıf Ders Kitabı, MEB, Ankara: 2024, s.14.

ait / Şimdi yeni şeyler söylemek lazım...”⁽²⁾ Hz.Mevlana

Metinden yola çıkarak Japonların yakın tarihine yani 1. Dünya Savaşı’ndaki durumuna kısaca bakalım. Japonlar, 1. Dünya Savaşı’nda İngiltere, Fransa ile hareket edip Gelibolu’ya müttefiklerine büyük miktarda silah ve cephane satarak hem destek olacak, hem de savaş süresince bu yolla önemli gelirler sağlayacaklardır. Mesela Çanakkale kara muharebelerinde İngiliz ve Anzak birliklerinin, Türklere karşı kullandıkları, tahrip gücü çok yüksek “Japon Bombası” denilen silah, bunlar arasında gelmektedir.⁽³⁾ Ayrıca Çanakkale’ye, Osaka fabrikalarında üretilen 75 mm. hafif havan topları getirilmiştir. Anzaklar tarafından “Capan (Japanese) olarak adlandırılan bu havanlar, özellikle taarruz öncesi, savunma siperlerinde bekleyen Türk askerlerini yerlerinden etmek maksadıyla kullanılmıştır.⁽⁴⁾

Gelibolu’daki Lancashire Fusiliers Taburu’ndaki 256 Japon markalı Arisaka-30 tüfeğini İngilizler Japonlardan satın alarak kısmen tüfek mühimmatını karşılayabilmişti.⁽⁵⁾ Akıllara şöyle bir soru geliyor. Osmanlı Türkiyesi’nde Çanakkale’de Türkleri şehit eden, yaralayan, sakat bırakan, esir eden bir milletten mi milli bilinci, tarih şuurumuza örnek teşkil edecek? Bu sorunun

cevabını merak ediyoruz. Gelibolu’daki muharebeyi Japonlar gün gün İstanbul’da ki Japon subaylarının istihbarat faaliyetleriyle rapor etmekteydi. Kazım Karabekir Paşa da “Ara sıra biz zat Liman von Sanders Paşa bana bazı casuslar hakkında haber verirdi. Bir defasında seyyar satıcı kılığında Beyoğlu’nda bazı Japon subaylarının dolaştığını bildirdi. Ne garip tesadüf ki ben de bu ara bir Japon’a Nikolayef tersanesindeki faaliyeti gözetliyordum!...” diyerek Beyoğlu’ndaki Japon subayların casusluklarını anlatmaktadır.⁽⁶⁾ Dünya Savaşı’nın, 1918 de Almanya ve Osmanlı Devleti’nin yenilgileriyle sonuçlanmasını takriben, galip İngiliz ve Fransız devletlerine mensup askerlerin işgal etmek üzere İstanbul’da karaya çıkma törenine aynı blokta yer alan Japonlar da sembolik olarak katılmışlardı. İstanbul’da yapılan mitinglerde ve ülke içinde gönderilen telgraflarda Japon Sefaretine bu konuda yığıncı tepki gelmiştir..Keza yeni Türkiye Cumhuriyeti’nin kuruluş aşamasında Lozan’da yapılan barış görüşmelerinde, Dünya Savaşı galipleri arasında Japon delegeleri de yer almıştı..Bu metinde Turgut Özal’ın huzurunda bizim yetkililerin yanında Japonlar kendi geçmişlerinin hatırlanmasını isteyip atalarına düşman denilsin ve atalarının emperyal bir sömürgeci olduklarını ifşa edilsin diye mi söylemiş olabilirler? Japonları tanıyan biri onların bunları kesinlikle demeyeceklerini net olarak bilir. Yazıdaki çelişki ortadadır. Burada

(2) YAVUZ Hilmi, “Şimdi Yeni Şeyler Söylemek Lazım” Budalalığın Keşfi, Can Yayınları İstanbul : 2002 s.55-57.

(4) VANTHOFT, U. “Bir Japonlar Eksikti.” Çanakkale 1915, sy. 9, Ağustos 2011, s.22-24.

(5) ÖZKAN, B. “Çanakkale Savaşları’nda Japon Tüfeklerini İngilizlerin Kullandığı Belirlendi”, Anadolu Ajansı, 2 Eylül 2020.

(6) TEKİN E. “ Kazım Karabekir ve İstihbarat “ Milenyum Yayınları Ocak 2011 s.64.

şöyle bir soru daha karşımıza çıkıyor . Japonların (milli)ruhu nedir? (Onlar) Japon-luk Ruhunu, Japon toplumunun Japonya'ya, Japon varlığına (geçmişine, bugününe ve geleceğine) duyduğu saygı, güven ve inancın simgesi.⁽⁷⁾”olarak belirtir. Ahmet Kabaklı: ”Japonya’da bir inanış var: Doğan her Japon vatandaşı imparatora (yeni devlete) millete ve vatandaşlarına karşı bir manevî borç (Chu) ile dünyaya geldi sayılıyor. Bu ruh halinin Japon kalkınma binasının

arsasıdır.”⁽⁸⁾ der. Hiroşima ve Nagazaki şehirleri Lise Tarih 9.sınıf ders kitabındaki yazıda yer alır. 1985 yılında bu şehirlere atılan atom bombasının ve bu bomba yüzünden hayatını kaybeden Japonların yasının 40.yıl dönümüdür.. Cumhuriyet gazetesinde ‘Japonya’nın Hiroşima kentinde de anma törenlerinin yanı sıra, Hiroşima ve Nagazaki’den kurtulan radyasyon kurbanları.⁽⁹⁾olarak haberleştirilir. Güneş gazetesinde de -İnsanlığı Yok Edemez- Japonya’nın Hiroşima kentine, kırk yıl önce 6 Ağustos 1945 günü atılan ilk atom bombasının öldürdüğü 200 bin insan tüm dünyada anıldı. Başta Amerika’da olmak üzere binlerce kişinin katıldığı anma toplantıları, nükleer silahları protesto gösterilerine dönüştü⁽¹⁰⁾ diyerek bu önemli yası okurlarına iletir.

Bu İçeriğin Çanakkale’yle İlgisi Nedir O Zaman?

İstanbul Aydınlar Ocağı, Çanakkale Tarih ve Kültür Vakfı ile birlikte, Anafartalar Zaferi’nin 70. Yıl dönümü dolayısıyla bir anma toplantısı ve programı tertipler, 8-9 ve 10 Ağustos (1985)günlerinde Çanakkale’de Namık Kemal Kültür Merkezi ile Anafartalar, Arıburnu, Seddülbahir, Conkbayırı, Gelibolu ve

(7) Japon Eğitimi Raporu M.E.G.S.B. Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı Ankara Nisan 1985 s.1-2.

(8) KABAKLI , A.‘Karakterler’ Gün İşığında Tercüman Mayıs 1985 s.2.

(9) ‘Atomun Yok Ettiği Gün’ Cumhuriyet 6 Ağustos 1985.

(10) “ Hiroşimalar “Günaydın 6 Ağustos 1985 Salı

Eceabat gibi tarihi merkezlerde yapılan toplantıya İstanbul Aydınlar Ocağı mensupları katılır. Katılımcılar tebliğlerini sundular⁽¹¹⁾, diyen Türk İslam Sentezi'nin bol bol dile getirildiği Boğaziçi dergisinden başkası değildir. Ağustos ayının ilk haftalarında Milli Eğitim Gençlik ve Spor Bakanı Vehbi Dinçerler de Çanakkale'dedir.

Hiroşima, Nagazaki ve Çanakkale konusunu ilk kez kim gazetede köşesinde yazdı?

Mukbil Özyörük köşesinde "Nükleer bir silahın harp esnasında ve askeri fiil olarak ilk defa kullanılış tarihi olan 6 Ağustos 1945 günü, gerek Japonya'da, gerek diğer bazı ülkelerin bazı büyük şehirlerinde dramatik gösterilerle anıldı. Bu yazımızın çıkacağı 9 Ağustos günü de, Hiroşima'dan sonra ikinci ve sonuncu atom bombasının gene Japonya'da Nagazaki'ye atılışının 40'ıncı yıldönümü olacaktır. Evet! "İkinci ve sonuncu atom bombasının..."

"Acıyacaksak "hepsine birden" acıyalım... Biz, sadece Çanakkale'de kaç Hiroşima verdik?" diye soracaktır. Biz, sadece Çanakkale'de kaç Hiroşima verdik? Sorusuna cevap olarak: Vehbi Vakkasoğlu önce 100 diyecektir daha sonra bu sayıyı abartılı bulmuş⁽¹²⁾ olmalı ki 10'da sabitleyecektir.

Aydınlar Ocağı Başkanı Süleyman Yalçın "Size Bomba Sırtı vakasını anlatmadan geçemeye-

ceğim. Mütakabil siperler arasında mesafe 8 metre yani ölüm muhakkak, muhakkak... Birinci siperdekiler onların yerine gidiyor. Fakat ne kadar şâyân-ı gipta bir itidal ve tevekkül ile biliyor musunuz; öleni görüyor, üç dakika sonra öleceğini biliyor, hiç ufak bir fütur bile göstermiyor. Sarsılmak yok, okuma bilenler ellerinde Kur'an-ı Kerim, bilmeyenler Kelime-i Şahadet çekerek yürüyorlar. Bu, Türk askerinin ruh kuvvetini gösteren şâyân-ı hayret ve tebrik bir misaldir. Emin olmalısınız ki Çanakkale Muharebesi'ni kazandıran bu büyük ruhtur."⁽¹³⁾ diyerek Çanakkale ruhunun nerede ve nasıl oluştuğunu anlatır.

Çanakkale'ye gençler bu ruh halini edinmek için hiç mi gelmiyor, getirilmiyor?

Süleyman Yalçın bu soruya: "Küçük bir misal olarak 1980 yılı baharında bizzat bu harb sahasında geçen bir olayı zikredelim: Ankara liselerinden bu savaş alanlarını ziyaret eden 180 kadar gence Bomba Tepe, Kanlı Sırt ve Conk Bayırı ziyaretleri sırasında rehberler eşliğinde gelir"⁽¹⁴⁾ der.

Bulvar gazetesinde: "Çanakkale-İntepe kampında bulunan öğrencilerimiz pazar günü kampta bulunan diğer öğrencilerle Çanakkale turuna çıktılar. 1915'te Türk askerinin Çanakkale'de bir destan yaratarak düşmana geçit vermediği Conkbayırı'ndan sonra öğrenciler Arıburnu Mehmet Çavuş Şe-

(11) "Çanakkale'de Anafartalar Zaferinin 70. Yıl Dönümü Kutlandı" Boğaziçi, Eylül 1985 sayı:39 s.26-27

(12) ÖZYÖRÜK, M. "Hiroşima ve Nagasaki", Tercüman, 9 Ağustos 1985, s.6.

(13) YALÇIN, S. "Çanakkale Şehitleri ve Milli Park", Tercüman, 11 Ağustos 1985, s.2.

(14) YALÇIN, S. "Çanakkale Şehitleri ve Milli Park", Tercüman, 11 Ağustos 1985, s.2.

hitliğı, Çanakkale’de savaşan yabancı askerlerin anıtı, Seddülbahır, Yahya Çavuş Şehitliğı ,Çanakkale Şehitler Abidesi⁽¹⁵⁾’nin ..bulunduğı yerleri gezdiler.” diye yazar.Turizm Bakanları’nın gençlere tarih şuuru ve milli bilinç veremediğı ima edilir. Milli bilinç, bir milletin birliğinden ve ortak duygusundan kaynaklanan duygu ve düşüncelerin idrak edilmesi yoluyla kazanılır ifadesini SemaYaniç: Bireylerin tarih bilincinin oluşumunda dünya görüşü, yaşam tarzı, ait olduğu toplumsal sınıf etkilidir. Toplumların tarih bilincinde ise durum bu kadar net değildir. Ortak dil, din, toprak; bu üç unsurun iç içe geçmesi ve bu geçişte yaşanan süreç olarak tanımlayarak⁽¹⁶⁾ önemli bir ay-

rıma dikkat çeker.

Cumhuriyet gazetesinde “703.Ertuğrul Gazi’yi Anma ve Söğüt Şenliğı Söğüt’te Başladı” başlıklı bir haberde Söğüt Seramik Fabrikası Konferans Salonu’nda düzenlenen 1. Osmanlı Sempozyumunda konuşan Milli Eğitim Gençlik ve Spor Bakanı, Bin yıldır Türk-İslam sentezini yapabilmemiz, bizim ayakta kalmamızı sağlamıştır. Bu senteze sahip çıkmalı, muhafaza etmeliyiz. Türk-İslam sentezinin içinde yoğrulmamız, Türk-İslam sentezini evlatlarımıza öğretmek zorundayız. Biz bu yıl içinde milli kültür, milli tarih ve milli coğrafya ilmi doğrultusunda çalışmalara başladık, bu yolda da başarılı olacağımıza inanıyorum. Biz kendimize dönmeliyiz kendimize. Bu küçük topraklarda başlatılan hak mücadelesine, Allah’ın mücadelesine

(15) ‘Çanakkale Gezisi Neşe İçinde Geçti’ Bulvar 10 Temmuz 1984 Salı .

(16) YANIÇ, S. “Geleceğe Açılan Pencere-Tarih Şuuru”, Diyanet Aylık Dergisi, Ekim 2023, s.16-19.

girmeliyiz”⁽¹⁷⁾ şeklinde bir haber göze çarpar.

Sadık Kartal, Turgut Özal’ın bilinen bir başka özelliği Türk-İslam sentezi savunucusu Aydınlar Ocağı’nın üyesi olmasıdır. Özal’ın başbakanlığı döneminde Milli Eğitim bakanlarının söylemleri ve Bakanlığın icraatları incelendiğinde Türk-İslam sentezinin 1970’lerde yerleştirilmeye başlanan etkilerinin eğitimde arttığı görülmektedir”⁽¹⁸⁾ söyleyip bu yazıda ima yollu suçlamayı bertaraf edecektir. Kartal bu önemli cümleleri yazar ve Türk-İslam sentezi diye bir kavramdan da söz eder. Bu kavram ne demektir?

Seyyid Ahmet Arvasi’nin kaleminden ise: “Türk İslâm kültürüne, Türk İslâm medeniyetine, Türk İslâm ülküsüne bağlı, Türklük şuûr ve vakarına, İslâm’ın iman, aşk, ahlâk ve aksiyonuna sahip, Türklüğü bedeni, İslamiyet’i ruhu bilen, milletini teknolojik hamlelerle dünyanın bir numaralı devleti yapmak özlemi ile çırpınan, dünya Türklüğünün, İslâm dünyasının ve bütün mazlum milletlerin ümidi olmaya namzet bir gençlik yetiştirmekten başka çaremiz yoktur” cümleleri dökülür. Milli Eğitim Bakanı Dinçerler’in 21 aylık icraatına bakılınca bu sentez üzerinde durduğu söylenebilir çünkü gazetelerin yazdığı ve Bakan’ın tuttuğu Bakanlık evraklarında bu anlayışın örneklerini görmekteyiz. Ayrıca Milli Eğitim Gençlik ve Spor Bakanlığı Talim ve Terbiye Kurulunun ortaokul

Sosyal Bilgiler dersinin “Milli Tarih”, “Milli Coğrafya” ve “Vatandaşlık Bilgileri” adı altında 3 ders olarak 1985-1986 öğretim yılından itibaren okutulmasına ilişkin kararı Bakan Vehbi Dinçerler tarafından onaylanır.

Müfredat programına göre ortaokul birinci sınıflarda okutulacak⁽¹⁹⁾ olan Milli Tarih dersinin amaçları ise “Türk milletinin dünya tarihindeki önemini, milletler ailesi içindeki şerefli geçmişini ve yerini, insanlığa yaptığı hizmetleri dünya kültür ve medeniyetinin gelişmesindeki büyük payını öğretip kavratmak, onların milli duygularını daha şuurlu ve köklü kalmak şuurunu vermek⁽²⁰⁾ diye ifade edilen cümlelerle Tebliğler dergisinde yer alır. Dinçerler’in ilk aylarından itibaren ders kitaplarının içerğine bu kitapların yaşayan Türkçe ile yazılmamış olmasına ve hümanist tarih anlayışıyla yazılan Sosyal Bilgiler kitabına da ciddi eleştirisinin olduğunu biliyoruz. Ayrıca Dinçerler’in bakanlığının ilk aylarında Tercüman gazetesinin düzenlediği, Aydınlar Ocağına yakın kimselerin konuştuğu Milli Eğitim Sempozyumu’na katılıp orada Türk-İslam Sentezi konusunda dikkatlice dinleyip notlar aldığına basından haberdarız.

Oktay Akbal “Atatürkçü eğitim ve öğretimin kuralları, ilkeleri bellidir. Bay Dinçerler’in ”Türk- İslam Sentezi doğrultusundaki davranışları, çalışmaları genç kuşakları gerilik batağına sürüklemek amacını taşıyor. Bay Dinçerler’in perşembe gün-

(17) ÜN, T. ‘Hak ve Allah Mücadelesine Girmeliyiz’ Cumhuriyet, 16 Eylül 1984, s.1-8.

(18) KARTAL, S. “Eğitimde Darbe Formülü”. Atatürkçülük ve Türk-İslam Sentezi, Ankara, 2023, s.10.

(19) “Eğitimde Millileşme”, Tercüman, 19 Temmuz 1985.

(20) MGSB Tebliğler Dergisi cilt:48 17 Haziran 1985 sayı:2190

kü basın toplantısındaki sözleri kimseyi aldatamaz. Türk-İslam' Sentezinden yana olan bir kişi Atatürk ilkelerini nasıl ağızına alabiliyor? Bu denli içtensizlik görülmüş şey değildir?⁽²¹⁾ diyerek Dinçerler'e hücum edecektir.

Dinçerler, 12 Eylül'ün yıl dönümünde Aydınlar Ocağı tarafından düzenlenen "Ülkemizi 12 Eylül'e Getiren Sebepler ve ve Türkiye Üzerindeki Oyunlar" konulu seminer de "Atatürk tarafından başlatılan eğitim seferberliğini devam ettirmek mecburiyetindeyiz. Türk-İslâm sentezi ile yoğrulan kültürümüz doğru yoldur. Bunu devam ettirebildiğimiz takdirde sonsuza kadar hür, müstakil bir devlet olarak yaşarız"⁽²²⁾ şeklinde konuşacaktır. Ortaöğretim Lise 9. Sı-

nıf Tarih ders kitabındaki anlatımın ilksel bir hali var mıdır sorusu aklımıza gelmesi doğaldır. Bu ilk hali gazeteleri araştırırken Türkiye gazetesinde bulduk. İşte o yazı:

Taceddin Dergâhı'nda Heyecan

"Vehbi Dinçerler'in Milli Eğitim Bakanlığı zamanında Türkiye'ye Japonya'dan bir heyet geliyor. Temas ve incelemeler yapacak. Neticeyi yetkililere aktaracaklar. Gerektiği kadar da ikili işbirliği gerçekleştirilecek. Gençlere milli şuur nasıl veriliyor? Neler yapılması gerek?

Japon uzman anlatıyor: - Biz gençlerimize daha ilk mektebe başlamadan "şok testler" uyguluyoruz. Mesela uçak gibi hızlı giden trenlerimize bindirir, bir tur yaptırırız. Çok katlı yollardan da geçen tren onları şöyle bir sar-sar. Mini mini çocuklarımız tek-

(21) AKBAL, O. 'Atatürkçü Eğitim ve Bay Dinçerler...' Cumhuriyet 11 Ağustos 1985 Pazar

(22) "Kültür Mirasımızı Korumak Zorundayız", Tercüman, 15 Eylül 1985.

nolojinin bu baş döndürücü neticesini görerek bir “şok” olurlar.

Sonra...

- Bu şoktan sonra Hiroşi-ma’ya götürürüz. Bölgeyi ay-nen koruyoruz. Bombalanmış bu bölge hakkında bilgilendirir; değil hayvan, bitkinin bile yeşeremediği, hiçbir canlıya hayat hakkı tanımayan atom bombasının etkilerini gösteririz. Ve deriz ki “eğer sizler çalışmaz, sizden öncekileri geçmezseniz vatanınız, işte böyle düşmanlar tarafından bombalanır. Hiçbir canlı yaşamayacak biçimde size bırakıp giderler. Çalışırsanız, bindiğiniz hızlı trenleri bile geçecek yeni vasıtalar yaparsınız. Gerisi sizin bileceğiniz iş. “Çocuklarımız bununla ikinci bir “şok” daha yaşarlar.

- Peki Türkiye için bir tes-pitiniz var mı? Gözlemleriniz nedir?

Gerisini hâlâ Milli Eğitim Ba-kanlığı’nda duayen müfettiş ola-rak görev yapan bir dostum şö-y-le anlattı: Japonlar “elbette var” dediler. Bizimkinden çok daha önemli. Bir tanesi Çanakkale Sa-vaşları’nın olduğu bölge. İstiklal Savaşı’nızın bu bölümü gençleri-nizin “şok” olması için yeter de artar bile. Bir metre kareye 6 bin merminin düştüğü savaşta, Türkler her şeye rağmen galip çıkıyor, olmayacağı olur hale ge-tiriyorlar. En son teknolojiye ve donanımına meydan okuyarak inancın galip geldiğinin ispatını yapıyorlar. Üstelik karşılarında tek bir düşman değil, müttefik güçler; sizin tabirinizle 72 millet var.

-Doğru.

- İşte bu tablo, bu bölge genç-lerinizin milli şuurunun pekiş-mesine yeter de artar bile. Grup-lar halinde her Türk genci Ça-nakkale Savaşları’nın olduğu bölgeyi iğneden ipliğe gezmeli, görmeli ve öğrenmeli ve denme-li ki “Sizler çalışmazsanız, düş-manalar Çanakkale’ye geldiği gibi, bu defa da başka şartlarda başka şekilde gelir, size yaşama-yı haram ederler. Çalışırsanız, teknolojiyi yakalarsanız, barışa katkıda, ülkenizi müreffeh hale sokarsınız.” Çanakkale Sava-şı’nın destanını yazan Mehmet Akif Ersoy’un Safahat’ını da bir başka referans göstermiş japon yetkililer” (23) Ayhan Katırcıkara

(23) KATIRCIKARA, A. “Taceddin Dergâhı’nda Heyecan”, Türkiye, 16 Aralık 1996.

27 ŞUBAT 1985 ÇARŞAMBA

TEK TESELLİSİ MADALYALARI

Bugün sobasız, buz gibi odasında çileli günler geçirdiğini söyleyen Gazi Ahmet Yıldırım, göğsünde taşıdığı madalyalarla ve elinden düşürmediği kahramanlık beratı ile teselli bulmaya çalışıyor.

bu görüşmeyi böyle anlatmaktadır:

Bu yazıda da tarihsel gerçekliği doğru biçimde anlatmayan ifadeler vardır. Örneğin İstiklal Savaşı'nızın bu bölümü gençlerinizin "şok" olması için yeter de artar bile, diye yazılmış. Çanakkale Osmanlı Türkiye'sinin son döneminde yaşadığı bir muharebe iken, İstiklal Savaşı Cumhuriyet Türkiye'sinin kurulmasıyla neticelen bir mücadelenin adıdır.

Bir başka mesele Katırcıkara yazısında şair Mehmet Akif Ersoy'un Safahat'ının ismini de

zikreder. Burada Japonlar ile Akif arasında nasıl bir bağlantı kurulmaya çalışılır ve Akif'in Japonlarla ilgisi nereden kaynaklanmaktadır? Tabii ki bu ilişkiyi kuran Ahmet Kabaklı'dır.

Kabaklı'nın bir yazısında ise "Akif, idealindeki Müslüman yurdunu Japonya'da bulmaktadır. Süleymaniye Kürsüsü'nde bütün Asya'yı gezip görmüş Vaiz Abdürreşid İbrahim Efendi'nin ağzıyla konuşan Mehmed Akif'e göre: Japonya'da gerçi İslamlık pek yoktur ama, İslâm'ın temiz esasları oradadır"⁽²⁴⁾ cümleleriyle Akif, Japonya arasındaki ilişkiyi açıklayacaktır.

Lise Tarih 9. Sınıf ders kitabındaki yazı, Katırcıkara'nın yazısını referans alınarak tekrar kurgulandığı izlenimi vermektedir. Kitaba alınan bu konu genel ağdan değil de Dinçerler döneminde bakanlıkça tutulan bu görüşmenin yazılı ve görsel evraklarından yararlanıp hazırlansaydı daha isabetli olurdu diye bir öneri düşünüyoruz. Yahya Kemal'in:

'Dil-besteyiz ahaba, esiriz yâre Onlardır açan gönlümüzde bin bir yâre Biganelerin kahrını çekmiş değiliz Ta'nettiğimiz nafiledir ağyare'

yakınmasının Dinçerler'in başına geldiği kanısındayız.

Yavuz Donat yakın tarihli bir yazısında: "Gün ışığı... Başbakan Özal ile Japon pedagogların görüşmesi... Karşılıklı konuşmalar... Devlet arşivlerinde. Artık... Gün ışığına çıkmalı. Yayınlanmalı"⁽²⁵⁾ ifadeleriyle bir

(24) KABAKLI, A. "Akif'te İdeal Ülke", Tercüman, 6 Ocak 1986, s.2.

(25) DONAT, Y. "Çanakkale Destanı ve Ötesi", Sabah, 18

"Aydınlar Ocağı"nda Türkiye'yi 12 Eylül'e getiren sebepler tartışıldı. Soldan sağa, İsa Yusuf Alptekin, Tahsin Banguoğlu, Celâl Bayar, Vehbi Dinçerler, Nilüfer Gürsoy, Mükerrrem Taşcıoğlu ve Nevzat Ayaz görülüyor.

● "Aydınlar Ocağı", "Ülkemizi 12 Eylül'e Getiren Sebepler" konulu bir seminer düzenledi

"Kültür mirasımızı korumak zorundayız"

"Aydınlar Ocağı"nın düzenlediği seminerin öğleden önceki oturumuna Prof. Dr. Muharrem Ergin başkanlık etti.

temennide bulunur.

Milli Eğitim Bakanı Dinçerler Lise Tarih 9. Sınıftaki yazıyla ilgili yorumu "Bu bilginin kaynağını lise kitabını yazanlara veya yazdıranlara hatta ders kitabında bulunmasını onaylayan makamlara sormak lazım. Hiçbir dayanak bulamazlar; çünkü Turgut Özal'ın yanında olamazlar. Benimle olamazlar. Duyuma veya uydurmaya dayanmak zorundalar. Bunu kitaba yazan ve onayı verenlerin bu konudaki genelgemi MEB'te bulup yayınlamaları boyunlarına farzdır"⁽²⁶⁾ biçiminde olacaktır.

Katırcıkara'nın yazısında Ja-

ponların, Dinçerler'e ve eğitim sistemine milli bilinç ve tarih şuuru vermemekle ithamlarını hatırlatıp ona sizde, eğitim sisteminizde, tarih bilinci yok şeklinde ifade kullanmaları en hafif tabirle diplomatik nezaketsizlik olarak değerlendirilir. Buna siz izin vermezsiniz, cümlemize Vehbi Dinçerler: Elbette izin vermem. Zaten olay yazdığım gibi oldu.. Çok kere düzelttim, birileri kim olduğu belli değil, arada çarpıtarak yayını tekrarlıyor, şeklinde cevap vermesi oldukça önem arz etmektedir.

Dinçerler konuyu: "Japon heyeti kendileri geldiler. Kısa bir ziyaret idi. Özal'dan sonra MEB olduğum için benden randevu aldılar. Görüşmeler sırasında

Mart 2025.

(26) Tarafımızca Vehbi Dinçerler ile yapılan röportajdan (3 Aralık 2025).

Merhaba
Akademik Sayfalar

1 Nisan 2026 | 714

... BİR BAKANIN ENCAMI

**BAKANI
YIPRATAN
MAYIAR**

BİR YORUM

LAF ÇOK, İCRAAT YOK...

A NAVATAN Pomo, un-
de Sotomayor grubos
onde gran cantidad
de salsa Chiriqui, el pa-
is gran cantidad de
plantas mutables.
Cada un de ellos dan
con el sistema de
el.

DİĞİRCİLERİN Bakanlar Kurulu'nda, İktisat bakanı ile ilgili olarak yapılan toplantıda, Türkiye'nin ekonomik durumu hakkında konuşuldu. Türkiye'nin ekonomik durumu hakkında konuşuldu. Türkiye'nin ekonomik durumu hakkında konuşuldu.

gerekli olduğu takdirde, 19 Mayıs'ta, "Cumhuriyet" ziyası ile ilgili diğer ayrıntılar, v.b., v.b.

Buna karşın, Dönerler somut nesnelerle gerçeğe indirir, eğitime hangi somut kavrayışla gerçeğe indirilene bağlıdır. Anlamıyla da somut yapar çocuklara çok biçimde indirilmesini sağlar.

Çizile, ismile gibi Türkiye'nin cumhurbaşkanı olabileceğini, gücü herşeyiyle grupların bu çok önemli konusunda, Çizileler, bu Milli Eğitim Bakanı'nın tekniğini güven vermediği, güven gibi bir durum, bu arada garip bir şekilde, emirlerin desteklenmesi görüldü. Sonuç olarak, bu arada, bu Çizileler'in "kitle" içinde, kalmıştı...

KUTULUK KARTI[illegible]

GÜÇÜ NEREDEN ALIYOR?

Yedigöller Dnyevler qm her qay qlyvnter de, "gusku" 22 de "soavnter" domant Fak, ksa kurede tashumt qaylt is altm kashvnter karyana statblek, en her kashv shvashvnter, qashvlt kashvnter domant 2001. Dnyevler kashvlt

• **Chimere:** "Oti Egipti" gaita MAF de, buwataki jiki na ke yake da ke a kan "tali" kuma, "na daya" ke, buwata kuma jiki. Chimere na ke yake da ke a kan "tali" ke, buwata kuma jiki. Chimere na ke yake da ke a kan "tali" ke, buwata kuma jiki.

[illegible]

• Dövizler, el ya da kuru ciron, ana gazete matruherne çekilen bir vuzda serir. Toplumda kâhinden sonra sozlenir. Herkesin elinde birer. Osmu idarete ne, imren. Arhiva el diler. Turk populusu agirim som ne tobası yârsine, pâyende, (çir) el çuk genelye buyarak kâhine yârsatılır.

..Dinçerlerden İnciler..

* Acesta este primul proiect de lege care prevede ca, în cazul în care un bărbat este condamnat pentru un delict sexual, el va fi obligat să se supună la un tratament psihologic și să plătească o amendă de 100 de milioane de lei.

- **Indikator indikator yang digunakan dalam penelitian adalah:**
 - **Indikator kemampuan kognitif dan afektif**, indikator yang terdapat di dalam materi yang akan disajikan. Indikator ini akan dijabarkan dan diuraikan

[illegible][illegible]

M GENEZİNE VEYA DİĞER
nedenleriyle ilgili tutumları

len ve çarpışları, birleşme ve ayrışma gibi çok, eşitlik, hak, güçler, barışçıl ve birleşme öncesi barışçıl birleşimdir. Tarihçesini dinamik ve maddi olarak ele alan temel birleşim.

dağı bir fişek, proje ve faaliyet
muna oturtan emesdir. Milli
bu zafarlar bir alanın yansı
lamadığı oraya çıkan sönme
n. www.diyadiniz.com

Olaylı ata

BİR KARŞI GÖRÜŞ

İki beyer hatının görüldüğü hâlede c
hatının belirlenmesi ayas gereceğini de

Çinçerler'in bakanlıklarını ayırmaması y. sorunun özetini anlatmıyor. "Aksiye Çinçerler'in ağırla ve ¹ ~~ve~~ ² ~~ve~~ ³ ~~ve~~ ⁴ ~~ve~~ ⁵ ~~ve~~ ⁶ ~~ve~~ ⁷ ~~ve~~ ⁸ ~~ve~~ ⁹ ~~ve~~ ¹⁰ ~~ve~~ ¹¹ ~~ve~~ ¹² ~~ve~~ ¹³ ~~ve~~ ¹⁴ ~~ve~~ ¹⁵ ~~ve~~ ¹⁶ ~~ve~~ ¹⁷ ~~ve~~ ¹⁸ ~~ve~~ ¹⁹ ~~ve~~ ²⁰ ~~ve~~ ²¹ ~~ve~~ ²² ~~ve~~ ²³ ~~ve~~ ²⁴ ~~ve~~ ²⁵ ~~ve~~ ²⁶ ~~ve~~ ²⁷ ~~ve~~ ²⁸ ~~ve~~ ²⁹ ~~ve~~ ³⁰ ~~ve~~ ³¹ ~~ve~~ ³² ~~ve~~ ³³ ~~ve~~ ³⁴ ~~ve~~ ³⁵ ~~ve~~ ³⁶ ~~ve~~ ³⁷ ~~ve~~ ³⁸ ~~ve~~ ³⁹ ~~ve~~ ⁴⁰ ~~ve~~ ⁴¹ ~~ve~~ ⁴² ~~ve~~ ⁴³ ~~ve~~ ⁴⁴ ~~ve~~ ⁴⁵ ~~ve~~ ⁴⁶ ~~ve~~ ⁴⁷ ~~ve~~ ⁴⁸ ~~ve~~ ⁴⁹ ~~ve~~ ⁵⁰ ~~ve~~ ⁵¹ ~~ve~~ ⁵² ~~ve~~ ⁵³ ~~ve~~ ⁵⁴ ~~ve~~ ⁵⁵ ~~ve~~ ⁵⁶ ~~ve~~ ⁵⁷ ~~ve~~ ⁵⁸ ~~ve~~ ⁵⁹ ~~ve~~ ⁶⁰ ~~ve~~ ⁶¹ ~~ve~~ ⁶² ~~ve~~ ⁶³ ~~ve~~ ⁶⁴ ~~ve~~ ⁶⁵ ~~ve~~ ⁶⁶ ~~ve~~ ⁶⁷ ~~ve~~ ⁶⁸ ~~ve~~ ⁶⁹ ~~ve~~ ⁷⁰ ~~ve~~ ⁷¹ ~~ve~~ ⁷² ~~ve~~ ⁷³ ~~ve~~ ⁷⁴ ~~ve~~ ⁷⁵ ~~ve~~ ⁷⁶ ~~ve~~ ⁷⁷ ~~ve~~ ⁷⁸ ~~ve~~ ⁷⁹ ~~ve~~ ⁸⁰ ~~ve~~ ⁸¹ ~~ve~~ ⁸² ~~ve~~ ⁸³ ~~ve~~ ⁸⁴ ~~ve~~ ⁸⁵ ~~ve~~ ⁸⁶ ~~ve~~ ⁸⁷ ~~ve~~ ⁸⁸ ~~ve~~ ⁸⁹ ~~ve~~ ⁹⁰ ~~ve~~ ⁹¹ ~~ve~~ ⁹² ~~ve~~ ⁹³ ~~ve~~ ⁹⁴ ~~ve~~ ⁹⁵ ~~ve~~ ⁹⁶ ~~ve~~ ⁹⁷ ~~ve~~ ⁹⁸ ~~ve~~ ⁹⁹ ~~ve~~ ¹⁰⁰ ~~ve~~ ¹⁰¹ ~~ve~~ ¹⁰² ~~ve~~ ¹⁰³ ~~ve~~ ¹⁰⁴ ~~ve~~ ¹⁰⁵ ~~ve~~ ¹⁰⁶ ~~ve~~ ¹⁰⁷ ~~ve~~ ¹⁰⁸ ~~ve~~ ¹⁰⁹ ~~ve~~ ¹¹⁰ ~~ve~~ ¹¹¹ ~~ve~~ ¹¹² ~~ve~~ ¹¹³ ~~ve~~ ¹¹⁴ ~~ve~~ ¹¹⁵ ~~ve~~ ¹¹⁶ ~~ve~~ ¹¹⁷ ~~ve~~ ¹¹⁸ ~~ve~~ ¹¹⁹ ~~ve~~ ¹²⁰ ~~ve~~ ¹²¹ ~~ve~~ ¹²² ~~ve~~ ¹²³ ~~ve~~ ¹²⁴ ~~ve~~ ¹²⁵ ~~ve~~ ¹²⁶ ~~ve~~ ¹²⁷ ~~ve~~ ¹²⁸ ~~ve~~ ¹²⁹ ~~ve~~ ¹³⁰ ~~ve~~ ¹³¹ ~~ve~~ ¹³² ~~ve~~ ¹³³ ~~ve~~ ¹³⁴ ~~ve~~ ¹³⁵ ~~ve~~ ¹³⁶ ~~ve~~ ¹³⁷ ~~ve~~ ¹³⁸ ~~ve~~ ¹³⁹ ~~ve~~ ¹⁴⁰ ~~ve~~ ¹⁴¹ ~~ve~~ ¹⁴² ~~ve~~ ¹⁴³ ~~ve~~ ¹⁴⁴ ~~ve~~ ¹⁴⁵ ~~ve~~ ¹⁴⁶ ~~ve~~ ¹⁴⁷ ~~ve~~ ¹⁴⁸ ~~ve~~ ¹⁴⁹ ~~ve~~ ¹⁵⁰ ~~ve~~ ¹⁵¹ ~~ve~~ ¹⁵² ~~ve~~ ¹⁵³ ~~ve~~ ¹⁵⁴ ~~ve~~ ¹⁵⁵ ~~ve~~ ¹⁵⁶ ~~ve~~ ¹⁵⁷ ~~ve~~ ¹⁵⁸ ~~ve~~ ¹⁵⁹ ~~ve~~ ¹⁶⁰ ~~ve~~ ¹⁶¹ ~~ve~~ ¹⁶² ~~ve~~ ¹⁶³ ~~ve~~ ¹⁶⁴ ~~ve~~ ¹⁶⁵ ~~ve~~ ¹⁶⁶ ~~ve~~ ¹⁶⁷ ~~ve~~ ¹⁶⁸ ~~ve~~ ¹⁶⁹ ~~ve~~ ¹⁷⁰ ~~ve~~ ¹⁷¹ ~~ve~~ ¹⁷² ~~ve~~ ¹⁷³ ~~ve~~ ¹⁷⁴ ~~ve~~ ¹⁷⁵ ~~ve~~ ¹⁷⁶ ~~ve~~ ¹⁷⁷ ~~ve~~ ¹⁷⁸ ~~ve~~ ¹⁷⁹ ~~ve~~ ¹⁸⁰ ~~ve~~ ¹⁸¹ ~~ve~~ ¹⁸² ~~ve~~ ¹⁸³ ~~ve~~ ¹⁸⁴ ~~ve~~ ¹⁸⁵ ~~ve~~ ¹⁸⁶ ~~ve~~ ¹⁸⁷ ~~ve~~ ¹⁸⁸ ~~ve~~ ¹⁸⁹ ~~ve~~ ¹⁹⁰ ~~ve~~ ¹⁹¹ ~~ve~~ ¹⁹² ~~ve~~ ¹⁹³ ~~ve~~ ¹⁹⁴ ~~ve~~ ¹⁹⁵ ~~ve~~ ¹⁹⁶ ~~ve~~ ¹⁹⁷ ~~ve~~ ¹⁹⁸ ~~ve~~ ¹⁹⁹ ~~ve~~ ²⁰⁰ ~~ve~~ ²⁰¹ ~~ve~~ ²⁰² ~~ve~~ ²⁰³ ~~ve~~ ²⁰⁴ ~~ve~~ ²⁰⁵ ~~ve~~ ²⁰⁶ ~~ve~~ ²⁰⁷ ~~ve~~ ²⁰⁸ ~~ve~~ ²⁰⁹ ~~ve~~ ²¹⁰ ~~ve~~ ²¹¹ ~~ve~~ ²¹² ~~ve~~ ²¹³ ~~ve~~ ²¹⁴ ~~ve~~ ²¹⁵ ~~ve~~ ²¹⁶ ~~ve~~ ²¹⁷ ~~ve~~ ²¹⁸ ~~ve~~ ²¹⁹ ~~ve~~ ²²⁰ ~~ve~~ ²²¹ ~~ve~~ ²²² ~~ve~~ ²²³ ~~ve~~ ²²⁴ ~~ve~~ ²²⁵ ~~ve~~ ²²⁶ ~~ve~~ ²²⁷ ~~ve~~ ²²⁸ ~~ve~~ ²²⁹ ~~ve~~ ²³⁰ ~~ve~~ ²³¹ ~~ve~~ ²³² ~~ve~~ ²³³ ~~ve~~ ²³⁴ ~~ve~~ ²³⁵ ~~ve~~ ²³⁶ ~~ve~~ ²³⁷ ~~ve~~ ²³⁸ ~~ve~~ ²³⁹ ~~ve~~ ²⁴⁰ ~~ve~~ ²⁴¹ ~~ve~~ ²⁴² ~~ve~~ ²⁴³ ~~ve~~ ²⁴⁴ ~~ve~~ ²⁴⁵ ~~ve~~ ²⁴⁶ ~~ve~~ ²⁴⁷ ~~ve~~ ²⁴⁸ ~~ve~~ ²⁴⁹ ~~ve~~ ²⁵⁰ ~~ve~~ ²⁵¹ ~~ve~~ ²⁵² ~~ve~~ ²⁵³ ~~ve~~ ²⁵⁴ ~~ve~~ ²⁵⁵ ~~ve~~ ²⁵⁶ ~~ve~~ ²⁵⁷ ~~ve~~ ²⁵⁸ ~~ve~~ ²⁵⁹ ~~ve~~ ²⁶⁰ ~~ve~~ <

dan" ne kaymakla ilgili, yoksul meralara bir süre önce anlaşılmaması, onları bir tür "kadeyi" kabuluna ve ilmi EÜ Öden sonra "kadeyi" yerine "kurşun" olarak verilmek ve olacak.

ar _____

—Olaylı atamalar

MİT, 1998'den itibaren Milli Güvenlik Kurulu'nun (MGK) kararlarına göre, dışarıya verilmeyen bir kurum olarak çalışmaktadır. MGK'nın kararlarına göre, dışarıya verilmeyen bir kurum olarak çalışmaktadır.

* Olinçerler in en çok yedik yemeli stamasi
Tatlısı Tectoye Dairine'ne gelirdi! Lıkı Rıkıyın

- Hıcazın Arka Kuşak Sadece Terbiyesi Genel Müdür Yardımcılığından Bakarak Mentepe'ye getirildi.
- Tuzla ilçesinde Sadece Terbiyesi Genel Müdür Yardımcılığına atanmış.

for the purpose of the National Waterways Act.

- Futbol Federasyonu Genel Sekreteri Ahmet Sarıhan'ın görev süresi uzatıldı.
- Spor-Toto Teşkilatı Müdür Vekili Hüseyin Çelikkaleli'nin görevi uzatıldı.

- Sekolah Tinggi Aqid (Biden Terpuji dan Mutlak) Universitas Majalengka 1984
- Abdullah Alimuddin al-Jabir Federasi

Regulation (EC) No 1831/2003

Türk okurlarına sunar. Hürriyet'teki bir haber: "Başbakan Turgut Özal, Japon Haftası nedeniyle ile Türkiye'de bulunan Japonya D o s t l u k Heyeti'ni dün kabul etti. 23 kişilik ve çoğunluğunu işadamlarının oluşturduğu heyetin başkanı Yohei Mimura'dur. . Daha önce (2 Haziran 1986 Pazartesi Ramazan)Devlet Bakanları Ahmet Karaevli, Vehbi Dinçerler* ve Milli Eğitim Gençlik ve Spor Emiroğlu ile görüşlerini kabulü sırasında Başbakan Özal, "Japonya arasındaki ilişip, süratlenmememnuniyet duydu." şeklinde yer a

Mimura da Japonya Başbakanı Nakasone'nin yazdığı özel mesajı Özal'a ilettikten sonra yaptığı konuşmada, geçen yıl Türkiye'ye gelen Japon işadamlarının gezi ile ilgili hazırladıkları raporda iki önemli nokta bulunduğunu söyledi. "Raporda Türklerin çok çalışkan oldukları ikinci olarak da Türkiye ekonomisinin büyük ümit vaat ettiğini k a v d e t m i s l e r d i "

dedi.⁽²⁹⁾ “İfadeleri yer alır. Ankara’da Devlet Bakanı: Vehbi Dinçerler, Japon firmalarına seslenerek, “Türkiye’de ‘yatırım yapın, siz de rahatlırsınız” dedi. “Japon firmaları olarak Türkiye’de yatırım yapın, böylece siz de rahatlırsınız.”⁽³⁰⁾ şeklinde gazetelerde bu görüşmenin içeriğiyle ilgili haberlere rastlamaktayız. Bu heyetteki Japon sanayicilerin 20 Ağustos’ta Çanakkale’ye gittiğine dair haberi de Hürriyet Ege’den öğreniyoruz. Haberlerde Japon

(29) * Bu görüşmede Nagazaki , orayı ziyaret eden öğrenciler ve Çanakkale Savaşı konusu Dincer'in anlattığı gibidir.Dincer'in ' Japonlar gazetecilerle olayı anlatmış. Bizim uygulamamızı hasır altı edip Japonlannkini yazmışlardı ' ifadelerini o dönem başınında biz bulamadık. Bu görüşmenin içeriğiyle ilgili farklı kimseler farklı farklı içerik anlatıyorlar fakat bu kadar kısa bir sürede o kadar uzun konuşmak nerdeyse imkansızdır. "Japonlar Yatırma İstekli" Hürriyet 3 Haziran 1968 Salı s.4

(30) "Türkiye'de Yatırım Yapın Sizde Rahatlayın!" Türkiye
-Tan -Son Havadis 3 Haziran 1986 .

pedagoglardan,japon eğitimcilerden söz edilmemektedir.

Japon Dostluk Heyeti'yle bu görüşmenin kısa sürede gerçekleşmesinin gerekçesi Dinçerler'in oruçlu olması diye düşünüyoruz. Bu görüşmede Çanakkale'nin konuşulduğunu söyleyen Dinçerler'in sözünden yola çıkarak o dönemdeki şehitliklere kısaca bir bakalım.Gazilerin durumunu da bir görelim. "Gelibolu'da Tarihi Milli Parkı'nın içinde Çanakkale Muharebeleri'nin aziz kahramanları için süratle bir veya birkaç şehitliğin yapılması mecburiyetine de götürüyor. Zira dikilmiş olan kitabeler, ziyaretçiye bir mezarlığın, şehitliğin manevi havasını vermekten çok uzaktır. Orada taş, beton yığını⁽³¹⁾ olduğunu "Aydınlar Ocağı Başkanı Yalçın yazıyor.1990'ların başında "Şehitlerimize ve tarihimize yakışır projeler hazırlanacak. Çanakkale, Dumlupınar ve Malazgirt'te, o günleri yaşatacak, savaşların nasıl cereyan ettiğini anlatacak bir düzenlemeye

gidilecek.⁽³²⁾"diyen kişi de Anaplı Başbakan Yıldırım Akbulut'tur.'Topkapı'daki Çanakkale Şehitleri'nin mezarları yürek paralayıcı bir görüntü sergiliyor. Her yıl Çanakkale Şehitleri için atılan hamasi nutuklar, bakimsiz mezarları içinde yatan şehitlerin kemiklerini sızlatıyor. Aynı savaşta ölen İngiliz şehitler için Haydarpaşa'da yapılan şehitlik ise adına layık bir bakımlılık içinde... İngiliz mezarlarının temizliği,bakımı dikkat çekerken bizim şehitlere layık görülen ilginin düzeyi insanın gözlerini yaşartıyor. Devletin ilgisizliği içinde, onlar çoktan unutulmuşluğun kadersizliği içinde bakimsiz mezarlarında kemikleri sızlaya sızlaya, sessizce yatacaklar⁽³³⁾."diyen de Milliyet'ten Özatay'dır. Bir yıl sonra bir başka gazeteci şehitliğin durumunu: "Hala hemen hemen her hafta birkaç şehidin defnedildiği bu yerde çok fazla kalamadık. Görenlerin yüreğini, şehitlerin kemiklerini sızlatan ilgi-

(31) YALÇIN, S. 'Çanakkale Şehitleri ve Milli Parkı' Tercüman 11 Ağustos 1985 Pazar s.2

(32) BÜLBÜL Akif "Şehitliklerimiz İçin Özel Kanun " Türkiye 23 Şubat 1990 Cuma .

(33) ÖZATAY Garbis , "Şehitliğimiz Bile Arpalık" Milliyet 18 Mart 1995 Cumartesi s.13

sizlikten utandık. 28 bin metre-karelik bir alana kurulu şehitlikte köpekler dolaşüyor, bayrak biçimindeki mezarlarda boyaların dökülmüşlüğü ise şehide saygısızlığı abideleştiriyordu.⁽³⁴⁾” şeklinde tasvir edecektir.” Tireli Gazi Ahmet Yıldırım unutulmaktan şikâyet ederek, ‘İlgisizlik beni kahrediyor.’ dedi. Sobasız buz gibi bir odada tek başına çileli günler geçiriyor. Tek tesellisi madalyaları ,bugün sobasız, buz gibi odasında çileli günler geçirdiğini söyleyen Gazi Ahmet Yıldırım ,göğsünde taşıdığı madalyalarla ve elinden düşürmediği kahramanlık beratı ile teselli bulmaya çalışıyor.⁽³⁵⁾” bilgisini Mehmet Ergi gazetede yazmaktadır. ‘Çanakkale Savaşları’nın bu hafta yapılan 75.yıl dönümü törenlerini izleyen Türk yurttaşları bir zafer duygusundan çok bir perişanlık tablosunun üzüntüsünü paylaştılar. Avustralya ve Yeni Zelanda’dan gelen Anzak dedelerin başında

hemşireleri, doktorları vardı. Başbakanları olsun, genel valileri olsun bu anlamlı günün duygularını onlarla paylaşıyorlardı. İngiltere Başbakanı Thatcher fırsat buldukça Anzak savaş malulleriyle şakalaşüyor ve hal hatır soruyordu. Törene katılan 10-15 Türk gazi kenarda köşede unutuldu.”⁽³⁶⁾ diyerek Melih Aşık’ta gazilerimize böyle ilgisiz kalındığını yazar.

Son Sözler

Dinçerler-Japon Dostluk Heyeti görüşmesi 2 Haziran 1986 yılı Ramazan ayının gerçekleştiği dönemin yazılı basınında, bakanın sözlerinden anlaşılmaktadır. Buna karşılık, bu görüşmeyi yaklaşık on yıl sonra kaleme alan Katırcıkara’nın herhangi bir yazılı belgeye başvurmaksızın sözlü rivayete dayanması ve bu yazılı anlatının sonraki aktarıcılar tarafından sorgulanmadan tekrar edilmesi dikkat çekicidir. Üzerinde durulması gereken başka bir husus ise anlatılan içerik gerçekte bu ölçüdeyse Ja-

(34) YİĞİT Erkan , “Bu Ayıp Bize Yeter!” Milliyet 19 Mart 1996 Salı s.2

(35) ERGİ , M. , “93’lük Gazinin Çilesi Bir Sobaya Bile Muhtaç” Tercüman 27 Şubat 1985 .

(36) AŞIK, M. , “Çanakkale’de Kim Kaybettî?”, Milliyet, 26 Nisan 1990 .

ponya ile bir diplomatik krize yol açma ihtimalinin fark edilmemiş görünmesidir. Hele Japon sanayicilerin misafirlığe yakışmayan bir dil kullandığını söylemez çünkü onların kültürlerinde böyle davranış iyiye yorulmaz, diyen birilerinin çıkmamış olması da bir başka tuhaf durumdur..

Dinçerler'in Milli Eğitim'deki icraatları gazetelerde yer alırken, onu bu şekilde itham eden bir yazılı anlatının bu kadar rahat dolaşıma girmesi düşündürücüdür. Nitekim şu soruların sorulmamış olması da dikkat çekicidir: Bu olay Dinçerler'in Milli Eğitim Bakanlığı'nda gerçekleştiyse, Dinçerler'e muhalif gazetecilerden nasıl gizlenmiştir? Meclis muhalefetesinin sert eleştirilerinden nasıl sakınılmıştır? ANAP içinde Dinçerler'i istemeyenlerin ve milliyetçi söylemi güçlü vekillerin gündemine nasıl gelmemiştir? Başbakan Turgut Özal'ın ve Cumhurbaşkanı Kenan Evren'in dikkatinden nasıl kaçmıştır? Son olarak,

böyle bir görüşme gerçekten bu içerikte yaşanmış olsaydı, Milli Eğitim Bülteni'nde ve Başbakanlık ile Turizm Bakanlığı'nın ortak yayını 'Ayn Tarihi' dergisinde izine rastlanılması beklenirdi. Oysa bu yayınlarda görüşmenin içeriğine dair bir kayıt yoktur. Türk İslam Sentezini ve bu yöntemle birlikte tarih bilincini öğrenciler kazanacağı için, Akbal Dinçerler'i gericilikle suçlamıştı. Bu konuyla ilgili bu tür cümleleri çoğaltmak elbette mümkündür. Dinçerler'in Aydınlar Ocağının kuramsallaştırdığı Türk İslam Sentezi üzerinden Milli Eğitim'deki icraatları karşılıklı incelenip bakılırsa bizce bakana haksızlık edildiği gün gibi ortadadır.

Konunun sonlarına gelirken divan şiirinin büyük şairi Baki'nin:

“Saçı kelimanın o denli uzatdun ki Ey Baki İki sahife yiri başka bir kitap itdün” dizeleriyle şimdilik bu yazıyı sonlandıralım.

